

ทัศนคติของคนไทยต่อแรงงานต่างชาติที่พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว
และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชา

Language Attitudes of Thais towards Foreign Workers Speaking Thai in Myanmar Accent, Lao
Accent and Cambodia Accent

สุภัทช์ชนรรักษ์ เฉยพ่วง¹ และนันทนา วงษ์ไทย²

Supakchanun Choeipoung และ Nuntana Wongthai

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบทัศนคติของคนไทยต่อผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชา ที่เป็นแรงงานต่างชาติตามปัจจัยด้านเพศและเชื้อชาติของผู้พูด และตามปัจจัยด้านเพศและระดับการศึกษาของคนไทย

ผลการศึกษาพบว่าคนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยเจ้าของภาษามากกว่าเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยเจ้าของภาษาในระดับมาก และมีทัศนคติที่ดีในระดับปานกลางต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา สำเนียงลาว และสำเนียงกัมพูชา นอกจากนี้ยังแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีในระดับปานกลางต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติในระดับเดียวกันทั้งสามสัญชาติ หากพิจารณาตามคุณลักษณะจะเห็นได้ว่าคนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อผู้พูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติด้านความจริงใจมากที่สุด และมีทัศนคติที่ดีในระดับน้อยด้านรสนิยม ความคิดสร้างสรรค์ ฐานะดี และกระตือรือร้น

คำสำคัญ: ทัศนคติ, ภาษาไทยมาตรฐาน, แรงงานต่างชาติ

Abstract

This research aimed to study and compare the attitude of Thais towards standard Thai accent and foreign workers speaking Thai in Myanmar accent, Lao accent and Cambodia accent according to the variables of the gender and race factors of the speaker, and according to the variables of the gender factors and educational levels of Thai people.

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E mail : pomme285@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ E mail : nuntanaw@swu.ac.th

The results of the overall study revealed that Thais had a more positive attitude towards standard Thai accent spoken by native speakers than Thai speaking voice with foreign accents. The samples had a high level of favorable attitude towards standard Thai accent spoken by native speakers. They have a moderate attitude towards Thai speaking voice with foreign accents; Myanmar, Lao and Cambodia. It also showed that the samples had a moderately favorable attitude towards the foreign accent of the three nationalities in the same level. Considering the characteristics, it can be shown that Thai people have the most positive attitude towards foreign speakers of sincerity and have a less positive attitude in tasteful, creative, wealthy and enthusiastic.

Keywords: attitude, standard Thai accent, foreign workers

บทนำ

ความแตกต่างของภาษาเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่างทางชาติพันธุ์ สังคมวัฒนธรรม และความเชื่อของกลุ่มคนในแต่ละพื้นที่ นอกจากนี้ยังส่งผลต่อทัศนคติที่ผู้รับสารมีต่อผู้ส่งสารอีกด้วย

ทัศนคติ หมายถึง ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนแนวโน้มในการประเมินคุณค่าและการแสดงปฏิกิริยาต่อสิ่งของ บุคคล แนวคิด เหตุการณ์ หรือเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทัศนคตินี้อาจมีอิทธิพลต่อการเรียน ภาษา การเลือกภาษา การรับภาษา และการเลียนภาษา (พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2553, หน้า 25) อัลพอร์ต (Allport as cited in Garrett, 2010) ซึ่งให้เห็นว่า ทัศนคติเป็นสิ่งที่เราเรียนรู้มากกว่าที่จะเป็นไปตามธรรมชาติ เซอร์ฟ (Sherif as cited in Garrett, 2010) กล่าวว่า เมื่อเราพูดถึงทัศนคติเรากำลังพูดถึงสิ่งที่คนได้เรียนรู้ในกระบวนการของการเป็นสมาชิกในสังคม กล่าวคือ ทัศนคติเกิดขึ้นจากกระบวนการการขัดเกลาทางสังคมของมนุษย์

อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (อ้างถึงใน ศิริรัตน์ ชูพันธ์ อรรถพลพิพัฒน์, 2558) ได้ให้คำจำกัดความของ “ทัศนคติต่อภาษา” ว่าหมายถึงค่านิยมหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับฐานะความถูกต้อง และความบริสุทธิ์ของภาษาใดภาษาหนึ่ง เช่น การลงความเห็นว่าภาษาหนึ่งต่ำต้อยกว่าอีกภาษาหนึ่ง ทัศนคติต่อภาษาเป็นเรื่องของสังคม เพราะหากพิจารณาตามความเป็นจริงแล้วโครงสร้างลักษณะทางภาษาไม่สามารถตัดสินได้ว่าภาษาหนึ่งสูงหรือไพบีเราะกว่าอีกภาษาหนึ่ง เพราะทุกภาษาต่างก็มีโครงสร้างและคุณสมบัติในตัวเอง การที่คนคิดว่าภาษาใดสูงหรือต่ำก็เพราะใช้ความคิดเห็นของตนเองเป็นหลัก ดังนั้นวิธภาษาที่คนชั้นต่ำในสังคมนำไปใช้จึงถูกมองว่าเป็นภาษาที่ต่ำต้อย การศึกษาทัศนคติต่อภาษามี 3 วิธี คือ การสังเกต การศึกษาทัศนคติทางตรง และการศึกษาทัศนคติทางอ้อม (Garrett, 2007, 2010; Holmes, 2013)

การสังเกต เป็นการศึกษาเชิงชาติพันธุ์ เช่น การวิเคราะห์ข้อมูลสาธารณะต่าง ๆ เช่น เอกสารต่าง ๆ ของรัฐ หรือนโยบายการศึกษา โฆษณาต่าง ๆ นวนิยาย รายการโทรทัศน์ การ์ตูนหนังสือ อย่างไรก็ตาม

การศึกษาตามแนวทางนี้มักจะไม่ได้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทัศนคติต่อภาษา แต่จะได้คำตอบเชิงลึกเกี่ยวกับเบื้องหลังหรือสาเหตุทางสังคมวัฒนธรรมและการเมืองที่มีผลต่อทัศนคติ

การศึกษาทัศนคติทางตรง เป็นการถามผู้ให้ข้อมูลอย่างชัดเจนเกี่ยวกับทัศนคติของตนเกี่ยวกับภาษาที่ต้องการศึกษา ส่วนใหญ่ใช้ในการสำรวจข้อมูลขนาดใหญ่ (large-scale surveys) การศึกษาทัศนคติแบบทางตรงเป็นการเก็บข้อมูลทัศนคติต่อภาษาโดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแบบตรงไปตรงมา โดยวิธีการตอบแบบสอบถามหรือการสัมภาษณ์ ซึ่งในแบบสอบถามดังกล่าวจะให้คำถามแบบปลายเปิดเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

การศึกษาทัศนคติทางอ้อม เป็นการให้ผู้ให้ข้อมูลฟังเสียงภาษาที่ต้องการศึกษา แล้วให้ตอบว่าผู้พูดภาษานั้นมีลักษณะต่าง ๆ อย่างไร ซึ่งการศึกษาทัศนคติทางอ้อมสามารถเรียกได้อีกอย่างหนึ่งว่า การพรางเสียงคู่ (matched-guise technique) ในวิธีการพรางเสียงคู่เป็นการให้ผู้ให้ข้อมูลฟังเสียงสองภาษาที่ต้องการศึกษา โดยเสียงนั้นจะต้องมาจากผู้พูดคนเดียวกันที่สามารถออกเสียงสองภาษาดังกล่าวได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยที่ผู้ให้ข้อมูลไม่รู้ว่าเป็นคน ๆ เดียวกัน เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้ฟังเสียงแล้ว ผู้ให้ข้อมูลจะทำแบบประเมินลักษณะต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้พูดภาษาทั้งสอง เพื่อแสดงทัศนคติที่ตนมีต่อผู้พูดภาษานั้น ๆ

งานวิจัยที่ใช้เทคนิคการพรางเสียงคู่ (matched-guise technique) มีอยู่หลายเรื่อง เช่น งานวิจัยของแลมเบิร์ต และคณะ (Lambert et al., as cited in Meyerhoff, 2019) ศึกษาทัศนคติของชาวแคนาดาที่มีต่อภาษาอังกฤษและภาษาฝรั่งเศส แลมเบิร์ต นักจิตวิทยาสังคมชาวแคนาดาพัฒนาเทคนิคนี้ขึ้นเพื่อสำรวจว่าผู้ฟังตอบสนองต่อลักษณะต่าง ๆ ในการพูดอย่างไร ผู้ฟังต้องประเมินเสียงพูดที่บันทึกจากผู้พูดสองภาษา หรือผู้พูดภาษาถิ่นสองภาษา แบบประเมินแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบประเมินเสียงพูดภาษาที่ 1 หรือภาษาถิ่นที่ 1 และแบบประเมินเสียงพูดที่เป็นภาษาที่ 2 หรือภาษาถิ่นที่ 2 คุณลักษณะที่ใช้ในการศึกษา เช่น สติปัญญา ความมีเมตตา ความเชื่อถือ ความทะเยอทะยาน ความเป็นผู้นำ ความจริงใจ และการมีอารมณ์ขัน

ผู้วิจัยเห็นว่าเทคนิคการพรางเสียงคู่ (matched-guise technique) เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติจากกลุ่มตัวอย่าง และยังเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างโดยปราศจากอคติทางชาติพันธุ์ จึงได้นำเทคนิคดังกล่าวมาดัดแปลงเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลวิจัยในครั้งนี้ โดยนำข้อความที่เป็นประโยคสั้น ๆ จำนวน 20 ข้อความ มาบันทึกเสียงของคนไทยเพศชาย และเพศหญิง และเสียงพูดภาษาไทยของแรงงานต่างชาติดังกล่าวจากประเทศเมียนมา ลาว และกัมพูชา ทั้งเพศชายและหญิง เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างฟังแล้วประเมินทัศนคติที่มีต่อเสียงพูดดังกล่าว จำนวน 9 คุณลักษณะ ได้แก่ มีรสนิยม ฐานะดี มีการศึกษา ซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน เป็นมิตร มีความคิดสร้างสรรค์ และกระตือรือร้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของคนไทยต่อผู้พูดภาษาไทยที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชา ซึ่งพูดโดยแรงงานต่างชาติดังกล่าวตามปัจจัยด้านเพศและเชื้อชาติของแรงงานต่างชาติ

2. เพื่อศึกษาทัศนคติของคนไทยต่อผู้พูดภาษาไทยที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชาตามปัจจัยด้านเพศ และระดับการศึกษาของคนไทย

3. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของคนไทยต่อผู้พูดภาษาไทยที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชาที่พูดโดยแรงงานต่างชาติตามปัจจัยด้านเพศ และเชื้อชาติของแรงงานต่างชาติ

4. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของคนไทยต่อผู้พูดภาษาไทยที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชาที่พูดโดยแรงงานต่างชาติตามปัจจัยด้านระดับการศึกษาของคนไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้เป็นการศึกษาในสาขาภาษาศาสตร์สังคมซึ่งให้ความสำคัญกับปัจจัยทางสังคมของผู้ใช้ภาษา ผู้วิจัยกำหนดปัจจัยทางสังคมของกลุ่มตัวอย่างไว้ 2 ปัจจัย ได้แก่ เพศและระดับการศึกษา ประชากรในงานวิจัยนี้เป็นคนไทย ซึ่งผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 คน อายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี จากนั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยด้านเพศ เป็นเพศชาย 50 คน เพศหญิง 50 คน และใช้ปัจจัยด้านระดับการศึกษาแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ เพศชายที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี เพศชายที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เพศหญิงที่มีการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และเพศหญิงที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปกลุ่มละ 25 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูล 2 ชนิด ดังนี้

2.1 ตัวอย่างเสียง

ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างเสียงภาษาไทย 8 เสียงที่เป็นผู้พูดชาวไทยเพศชายและเพศหญิง (โดยไม่รวมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ) ที่พูดภาษาไทยมาตรฐานและแรงงานต่างชาติชาวเมียนมา ชาวลาว และชาวกัมพูชา เพศชายและเพศหญิง (โดยไม่รวมบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ) ที่สามารถพูดภาษาไทยได้และทำงานอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลาไม่เกิน 5 ปี โดยให้ผู้พูดข้อความสั้น ๆ จำนวน 20 ข้อความ ดังนี้ 1) สวัสดี 2) ขอบคุน 3) ขอโทษ 4) สบายดีไหม 5) ไม่เป็นไร 6) แล้วพบกันใหม่ 7) กรุณารอสักครู่ 8) เชิญข้างใน 9) ฉันไม่สบาย 10) ราคาเท่าไร 11) ฉันเห็นด้วยกับคุณ 12) ช่างมันเถอะ 13) คุณจะไปไหน 14) ก็โมงแล้ว 15) เมื่อวานนี้คุณไปไหนมา 16) อากาศร้อนมาก 17) ฉันไม่อยากไป 18) ฝนกำลังตก 19) ไม่เอาครับ/ค่ะ และ 20) ยินดีที่ได้รู้จัก

2.2 แบบประเมินทัศนคติต่อภาษา

แบบประเมินทัศนคติต่อภาษาในงานวิจัยนี้ใช้แนวคิดของแลมเบิร์ตและคณะ (Lambert et al., 1967) ที่ได้พัฒนาวิธีการศึกษาทัศนคติทางอ้อมที่เรียกกันว่า “The matched-guise technique (MGT)”

ที่เป็นการพรางเสียง (vocal guises) คุณลักษณะต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมถึงกระตุ้ที่มีการแสดงความคิดเห็นของคนไทยที่มีต่อ คนเมียนมา ลาว และกัมพูชา ว่ามีลักษณะนิสัยอย่างไร เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของงานวิจัย แบบประเมินทัศนคติต่อภาษาไทยสำเนียงต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในงานวิจัยนี้จะประกอบไปด้วยคุณลักษณะจำนวน 9 คุณลักษณะแบ่งตามมิติต่าง ๆ 3 มิติ ได้แก่ ความเหนือกว่า (superiority) ประกอบด้วยคุณลักษณะ มีการศึกษา ฐานะดี มีรสนิยม ความน่าดึงดูดใจทางสังคม (social attractiveness) ประกอบด้วยคุณลักษณะ เป็นมิตร จริงใจ ซื่อสัตย์ ความไม่อยู่นิ่ง (dynamism) ประกอบด้วยคุณลักษณะ ขยัน มีความคิดสร้างสรรค์ กระตือรือร้น คุณลักษณะต่าง ๆ ที่ปรากฏในแบบประเมินทัศนคติ แสดงให้เห็นได้ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 คุณลักษณะของผู้พูดที่ปรากฏในแบบประเมินทัศนคติ

ลำดับที่	คุณลักษณะของผู้พูด	ความคิดเห็น					คุณลักษณะของผู้พูด
1	มีรสนิยม	5	4	3	2	1	ไม่มีรสนิยม
2	ฐานะดี	5	4	3	2	1	ยากจน
3	มีการศึกษา	5	4	3	2	1	ไม่มีการศึกษา
4	ซื่อสัตย์	5	4	3	2	1	ฉ้อโกง
5	จริงใจ	5	4	3	2	1	หลอกลวง
6	ขยัน	5	4	3	2	1	ขี้เกียจ
7	เป็นมิตร	5	4	3	2	1	ไม่เป็นมิตร
8	มีความคิดสร้างสรรค์	5	4	3	2	1	ไม่มีความคิดสร้างสรรค์
9	กระตือรือร้น	5	4	3	2	1	ไม่กระตือรือร้น

สรุปและอภิปรายผล

เมื่อพิจารณาภาพรวมของทัศนคติของคนไทยที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว ภาษาไทยสำเนียงกัมพูชา พบว่าคนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยที่พูดโดยเจ้าของภาษามากที่สุด กลุ่มตัวอย่างให้ค่าคะแนนเฉลี่ยของเสียงพูดภาษาไทยที่พูดโดยเจ้าของภาษาในทุกคุณลักษณะในระดับ “มาก” โดยคุณลักษณะที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ “มีการศึกษา” และคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ “กระตือรือร้น” คนไทยมีทัศนคติต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติทุกสำเนียงในภาพรวมในระดับ “ปานกลาง”

เมื่อพิจารณาตามปัจจัยด้านเพศและเชื้อชาติของผู้พูด พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยที่พูดโดยเจ้าของภาษาทั้งเพศชายและเพศหญิงในภาพรวมมากกว่าเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติ กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยที่พูดโดยเจ้าของภาษาทั้งเพศชายและเพศหญิงใน

ระดับ “มาก” และมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติทั้งเสียงของเพศชายและเพศหญิงในระดับ “ปานกลาง” จากผลการวิจัยข้างต้นชี้ให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดของเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ยกเว้นสำเนียงลาวที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากันและสำเนียงพม่าที่เสียงพูดเพศชายมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเสียงของเพศหญิง

หากพิจารณาตามปัจจัยด้านเพศของของคนไทยพบว่า คนไทยเพศชายและเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาไทยที่พูดโดยเจ้าของภาษาในระดับ “มาก” และมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติ ในระดับ “ปานกลาง” จากผลการวิจัยข้างต้นพบว่าคนไทยเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ยกเว้นชาวลาวเพศชายที่ได้รับการประเมินทัศนคติจากกลุ่มตัวอย่างคนไทยเพศหญิง ให้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศหญิง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าคนไทยเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อเพศหญิงมากกว่าเพศชาย หากพิจารณาตามคุณลักษณะ พบว่ามีคุณลักษณะจำนวน 3 คุณลักษณะ ที่เสียงของเพศหญิงถูกประเมินให้มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าเพศชาย ได้แก่ “จริงใจ” “ขยัน” และ “เป็นมิตร”

เมื่อพิจารณาตามปัจจัยด้านระดับการศึกษาของคนไทยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและกลุ่มตัวอย่างที่ระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยที่พูดโดยเจ้าของภาษาในระดับ “มาก” และมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติในระดับ “ปานกลาง” จากผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า คนไทยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยและคนต่างชาติมากกว่าคนไทยที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติของคนไทยที่มีต่อคนไทยด้วยกันเองและชาวต่างชาติ ยิ่งคนไทยที่มีระดับการศึกษาสูงยิ่งมีทัศนคติด้านลบต่อกลุ่มบุคคลดังกล่าวมากยิ่งขึ้น

ในการเปรียบเทียบทัศนคติของคนไทยต่อผู้พูดภาษาไทยมาตรฐานที่เป็นเจ้าของภาษา ผู้พูดภาษาไทยสำเนียงเมียนมา ภาษาไทยสำเนียงลาว และภาษาไทยสำเนียงกัมพูชาที่เป็นแรงงานต่างชาติตามปัจจัยด้านเพศและเชื้อชาติของแรงงานต่างชาติ และปัจจัยด้านเพศและระดับการศึกษาของคนไทย พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและที่ระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยเจ้าของภาษาเพศชายในระดับ “มาก” และมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยมาตรฐานที่พูดโดยเจ้าของภาษาเพศหญิงในระดับ “มาก” เช่นกัน ทางด้านของทัศนคติของคนไทยที่มีต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศชายและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปมีทัศนคติที่ดีต่อเสียงพูดภาษาไทยสำเนียงต่างชาติทุกสำเนียงที่พูดโดยเพศชายและเพศหญิงในระดับ “ปานกลาง” จากผลการวิจัยข้างต้นสามารถสรุปได้ว่าคนไทยเพศชายและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีและมีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยมากกว่าแรงงานต่างชาติ เมียนมา ลาว และกัมพูชาที่เข้ามาประกอบชีพในประเทศไทย และมีทัศนคติที่ดีต่อแรงงานต่างชาติทั้ง 3 เชื้อชาติในระดับ “ปานกลาง” ยกเว้นแรงงานต่างชาติชาวเมียนมาเพศหญิงซึ่งคนไทยเพศชายและเพศหญิงที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีทัศนคติที่ดีในระดับ “น้อย”

จากผลการศึกษาที่กล่าวมาข้างต้นเป็นที่น่าสังเกตว่าคนไทยมีทัศนคติที่ดีต่อคนเชื้อชาติเดียวกันมากว่าแรงงานต่างชาตินอกจากนี้คนไทยยังมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ในขณะที่คนไทยมีทัศนคติต่อแรงงานต่างชาตินั้นเพศชายและเพศหญิงในระดับเดียวกัน ระดับการศึกษาของคนไทยส่งผลต่อทัศนคติของคนไทยที่มีต่อคนเชื้อชาติเดียวกันและแรงงานต่างชาตินั้น กล่าวคือคนไทยที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมีทัศนคติที่ดีต่อคนไทยและแรงงานต่างชาตินั้นมากกว่าคนไทยที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป ผู้วิจัยสันนิษฐานว่าน่าจะเป็นผลมาจากระบบการศึกษาที่ทำให้มนุษย์มองเห็นถึงความแตกต่างของผู้คนมากยิ่งขึ้น ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะถูกฝึกฝนวิธีการใช้ภาษาในการสื่อสารตามหลักการที่ถูกต้อง เช่น การออกเสียงที่ถูกต้องและชัดเจน ดังนั้นผู้ที่ได้รับการศึกษาจะใช้ลักษณะและวิธีการใช้ภาษาในการแบ่งแยกกลุ่มคนที่แตกต่างจากกลุ่มของตนเองและนำไปสู่การมีทัศนคติในด้านลบต่อกลุ่มคนที่ใช้ภาษาแตกต่างจากกลุ่มของตน ซึ่งข้อสันนิษฐานดังกล่าวสอดคล้องกับทฤษฎี “คติถือชาติพันธุ์ตนเป็นใหญ่” (Ethnocentrism) ซึ่งเชื่อว่าทัศนคติ ประเพณี และกิจกรรมของกลุ่มตนสำคัญกว่าและดีกว่ากลุ่มอื่น และเชื่อว่าวัฒนธรรมของตนมีคุณค่ามากกว่าวัฒนธรรมของกลุ่มอื่น จนเกิดความไม่ไว้วางใจกลุ่มอื่น และถือว่ากลุ่มอื่นที่มีวัฒนธรรมแตกต่างจากกลุ่มตนเป็นกลุ่มที่ด้อยกว่า (พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยา ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2557)

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ชมวงษ์. (2546). ทัศนคติทางภาษาของนักศึกษาไทย (หลักสูตรนานาชาติและหลักสูตรปกติ) ที่มีต่อการพูดภาษาอังกฤษในหมู่คนไทย. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กองวิจัยตลาดแรงงาน. (2558). สถานการณ์การว่างงาน การเลิกจ้างและความต้องการแรงงาน เดือนเมษายน 2558. กรุงเทพฯ: กองวิจัยตลาดแรงงานและกองส่งเสริมการมีงานทำกรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน.
- กิตติยา แซ่เตีย. (2557). การศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของคนไทยที่มีต่อผู้พูดภาษาญี่ปุ่นกับผู้พูดภาษาเกาหลีตามตัวแปรทางสังคม. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- จรัลวิไล จรูญโรจน์, ม.ล. (2556). ทัศนคติต่อผู้พูดภาษาไทยและภาษาจีนของชาวไทยที่เรียนภาษาจีนและชาวจีนที่เรียนภาษาไทย : การศึกษาด้วยกลวิธีพหุเสียงคู่. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดวงกมล ทองอยู่. (2559). การรับรู้ทางสังคมกับความเป็นจริงทางสังคม: ความต่างที่พึงระวัง. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 6(1), 143-144
- นันทนา วงษ์ไทย. (2562). เอกสารคำสอนรายวิชา ภาษ532 ภาษาศาสตร์สังคม. ถ่ายเอกสาร.
- นิรมล กลัดสมบุญ. (2557). ผลกระทบของการคิดแบบเหมารวมต่อความขัดแย้งภายในกลุ่มของพนักงานในภาคอุตสาหกรรมการผลิต จังหวัดนครราชสีมา. นครราชสีมา: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.
- ภาณุภูมิ วรรณภา. (2555). การนำเสนอข่าวแรงงานข้ามชาติลาวในสื่อสิ่งพิมพ์ : ในมุมมองของสื่อมวลชนลาว. นิเทศศาสตร์ปริทัศน์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 16(2), 86-94.

- ภาสกร ชูวรรณ และ ประทีป จินฺง. (2560). ผลจากโปรแกรมการเหนี่ยวนำด้วยภาพเหมารวมเพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมซื้อสัตย์. วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, 10(2), 107-108.
- ภูเบศร์ สมุทรจักร. (2557). ไลฟ์สไตล์ แผนการดำเนินชีวิต กับแนวคิดการมีบุตรของคนเจนเออร์ชนวัย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มัทนียา พงศ์สุวรรณ. (2547). การเสนอแนวทางการส่งเสริมความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศไทยกับราชอาณาจักรกัมพูชาจากการวิเคราะห์เนื้อหาประวัติศาสตร์ในหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ขยุมท แฉล้มวงษ์ และคนอื่นๆ. (2561). เรื่องทัศนคติต่อแรงงานข้ามชาติในประเทศไทย ตามมิติด้านสาธารณสุข ด้านเศรษฐกิจ และด้านความมั่นคงของประเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข.
- ยูทาเกะ โทมิโอกะ. (2552). ทัศนคติต่อภาษาและการเลือกภาษาของคนไทยอีสานที่มีอายุต่างกัน. วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2553). พจนานุกรมศัพท์ภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ประยุกต์) ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เลย์ ดวน. (2547). การศึกษาการใช้ภาษาและทัศนคติต่อภาษาไป่เจิงภาษาศาสตร์สังคม ณ อำเภอเจียนจวน ประเทศจีน. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพายัพ.
- ศศิธร ธาตุเหล็ก. (2541). ทัศนคติของคนในกรุงเทพมหานครที่มีต่อการพูดภาษาไทยปนภาษาอังกฤษ. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรัตน์ ชูพันธ์ อรรถพลพิพัฒน์. (2556). ทัศนคติของคนกระเหรี่ยงที่มีต่อภาษากระเหรี่ยงและภาษาไทย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- ศิริรัตน์ ชูพันธ์ อรรถพลพิพัฒน์ และอมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2558). การแปรของเสียงพยัญชนะ ท้ายในภาษากระเหรี่ยงสะกอตามถิ่นที่อยู่และทัศนคติของผู้พูด. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 21(1), 113-135.
- สุชานาถ พัฒนวงศ์งาม และอรนุช กฤตยขจรสกุล. (2561). สภาวะความจำเป็นต่อความต้องการแรงงานต่างด้าว และทัศนคติของผู้ประกอบการในพื้นที่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแห่น อำเภอพนมสารคาม จังหวัดฉะเชิงเทรา. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์, 15(33)
- สุพัตรา จิรนนทนาภรณ์ อรทัย ชินอักษรพงศ์ และอัญชลี สิงห์น้อย. (2554). ทัศนคติทางภาษาของกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่มีต่อภาษาของตัวเองในเขตภาคเหนือตอนล่าง. วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 7(2), 1-24.
- สุพัตรา สมนึก. (2550). กลวิธีการเรียนและทัศนคติที่มีต่อภาษาไทยของนักเรียนไทยมุสลิมระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอำเภอเมืองจังหวัดยะลา. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2532). *คำจำกัดความในภาษาศาสตร์สังคม*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chen, H., & Cao, C. (2013). *Matched-Guise experiment and its application to measure Uyghur Trilinguals' language attitudes*. College of Foreign Languages, Xinjiang Normal University.
- Garret, P. (2010). *Attitudes to language: Key topics in sociolinguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Huang, Daphne L J, & Kuo, Ming-Yi Michelle. (2015). *A case study of language attitude: How do taiwanese females view Mandarin-Speaking and Taiwanese-Speaking Males?. Asian Journal of Social Science & Humanities* 4(2).
- Jindapitak, Naratip. (2010). *An attitudinal study of varieties of English: Voices from Thai university English learners*. Songkla: Prince of Songkla University.
- Kachru, B. B. (1986). *The alchemy of English*. Oxford: Pergamon Press.
- Lambert, W., Anisfeld, M., & Yeni-Komshian, G. (2010). Evaluational reactions of Jewish and Arab adolescents to dialect and language variations. *Journal of Personality and Social Psychology* 34(1), 84-90.
- Meyerhoff, Miriam. (2019). *Introducing Sociolinguistics (3rd edition)*. New York: Routledge.
- Patrabul, P. (2005). *Empowerment program on promoting perceived self-efficacy in caregivers of autistic children*. A Thesis (D.N.S. (Nursing)) -- Mahidol University, 2005.
- Prakaianurat, Pichet; & Kangkun, Preena. (2018). Language attitudes of thai working adults toward native and non-native English varieties. *MANUSYA : Journal of Humanities Regular* 21(2), 92-111.
- Rodriguez, V., Boggess, M., & Goldsmith, A. (2012). Language attitudes in Galicia: using the matched-guise test among high school students. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 34(2), 136-153.